

DE HAAGSE TIJDEN

De lekkerste winkel van de Apeldoornselaan

Pag. 3

Piet Wijn, een (on)bekende Hagenaar

Pag. 6-7

van der VLUGT GLASHANDEL v.o.f.

Loosduinsekade 175
2571 BW 's-Gravenhage
Tel: 070-3603927
info@vd-vlugt.nl
www.glashandel-vandervlugt.nl

De Haagse krant van alle tijden

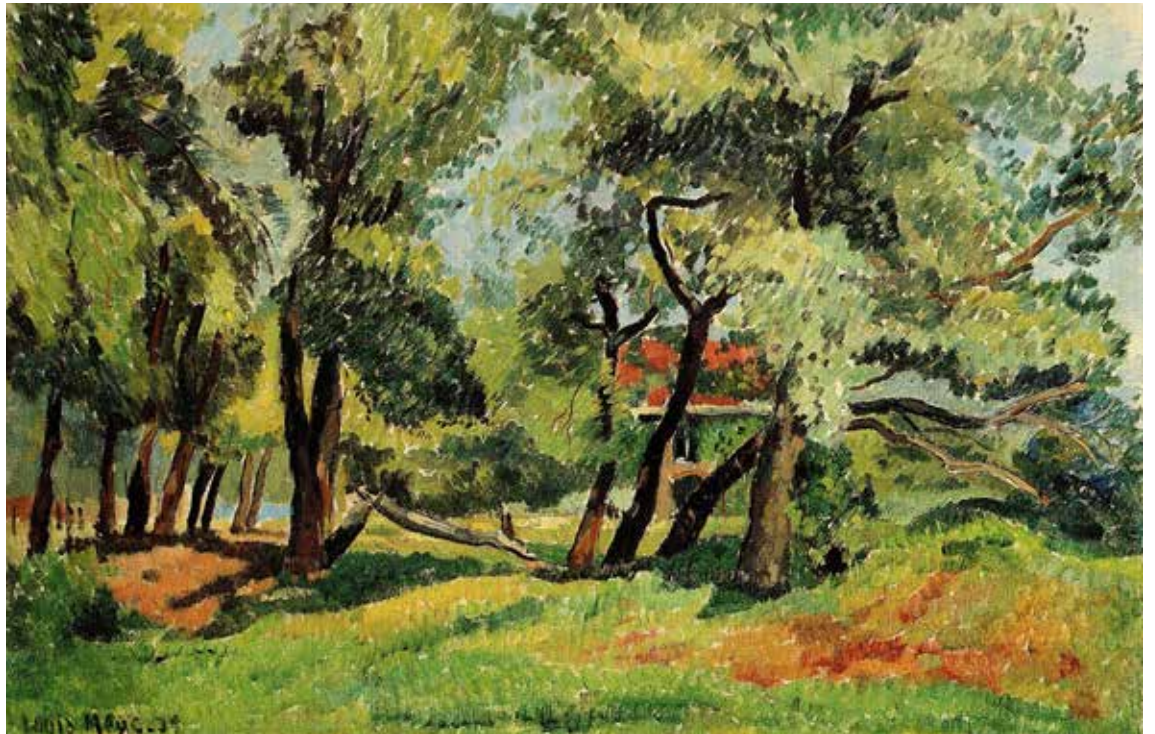
De Waalsdorperweg in het voorjaar

Al tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de stichting Nederlands Volksherstel opgericht met als doel om na die oorlog “de materiële, fysieke en morele krachten van het Nederlandse volk te herstellen”. In 1946 werd het Haags Werkcomité Vacantie opgericht en ook hier speelde Volksherstel een rol bij. Later ging men de naam Haags Vacantie Comité gebruiken en in 1950 werd dit comité ondergebracht bij het Algemeen Haags Comité. Tot 1981 werden vrijwel alle festiviteiten in onze stad door dit comité georganiseerd.

De penningmeester

Mijn vader is vele jaren penningmeester van het Haags Vacantie Comité en later het Algemeen Haags Comité geweest. Hij deed dit als vrijwilliger en dit betekende onder meer dat het gemeentebestuur met enige regelmaat hiervoor dank betuigde. Zo kreeg hij in 1950 een door de bekende illustratrice Jenny Dalenoord getekende prent cadeau en werd hij later benoemd tot ridder in de orde van Oranje-Nassau. In 1960 werd mij de vraag voorgelegd waar ze hem een plezier mee konden doen. Ik stelde voor om een schilderij met een afbeelding uit Den Haag voor hem te kopen en zo leerde ik de kunstschilder Louis Meys kennen.

Louis Meys' atelier bevond zich op dat moment boven de Nederlandse Blindenbibliotheek op het adres Noordwal 7. Na heel veel schilderijen bekeken te hebben, hield ik er twee over waaruit ik moest kiezen. Een schilderij dat de Waalsdorperweg als onderwerp had en een schilderij waarop onder andere de Haringkade was afgebeeld. Aanvankelijk was de bedoeling dat dit geheim zou worden gehouden voor mijn vader, maar dat leek me geen goed idee. Het opmerkelijke was echter dat hij precies hetzelfde schilderij uitkoos waar ik uiteindelijk ook voor gekozen had. Ach, u weet het, de appel valt soms niet ver van de boom. Mijn vader koos

Waalsdorperweg in het voorjaar 1939. Uit het boek 'Louis Meys. Landschappen, stillevens en portretten.'

voor het schilderij *Seinpost Scheveningen gezien vanaf de Haringkade*. Aan de achterkant zit een koperen plaatje met de tekst 'Uit waardering voor 15 jaar belangrijke medewerking van H. Eisma. Algemeen Haags Comité 25 april 1960'.

Louis Meys

Ludovicus Theodorus Johannes Meys is in 1902 in Scheveningen geboren als oudste van acht kinderen. Al op jonge leeftijd bleek dat hij goed kon tekenen en schilderen. Toch vonden zijn ouders het beter dat hij na de middelbare school naar de MTS ging, een schooltype dat te vergelijken is met de huidige HTS. Hier studeerde hij algemene machinebouw en hij heeft vervolgens een jaar of negen als technisch tekenaar gewerkt in combinatie met een studie aan de Academie van Beeldende

Kunsten in Den Haag. Hierna besloot hij toch van het schilderen van stillevens, portretten en landschappen zijn beroep te gaan maken. In 1930 is hij getrouwd met Wilhelmina de Haan en hij is hierna nog tweemaal getrouwd.

In 1934 werd de eerste succesvolle solotentoonstelling van Louis' werk gehouden. Hij was inmiddels lid geworden van de Haagse Kunstkring en Pulchri Studio. Opmerkelijk is het feit dat hij als enige kunstkenner in deze periode ontdekt heeft dat het aan Vermeer toegeschreven schilderij *De Emmaüsgangers* een vervalsing is. Dit schilderij werd in 1937 aangekocht door de toenmalige directeur van het museum Boijmans van Beuningen, in de veronderstelling dat het om een echte Vermeer zou gaan. Pas in 1945 kreeg Louis

gelijk en werd er toegegeven dat het hier om een vervalsing van de hand van Han van Meegeren gaat.

Vlak voor de Tweede Wereldoorlog vluchtte Louis Meys naar Frankrijk omdat hij bang was voor de nazi's te moeten gaan werken. Hier heeft hij vervolgens enkele jaren gewoond. Hij was zelf van mening dat hij in een geheel eigen stijl schilderde en toch werd en wordt hij vaak gezien als een late impressionist. Hij is een van de oprichters van de Vrije Academie in Den Haag en hij heeft hier dan ook jarenlang lesgegeven. Hoewel hij vele reizen heeft gemaakt, keerde hij steeds weer terug naar Den Haag. Zo heeft hij lange tijd in de Nassau Odijkstraat gewoond.

Vervolg op pagina 2

Noordwal (met in het midden de toegang tot de ZHB-Hoven), waar Louis Meys in de jaren zestig zijn atelier had op nr. 7. Foto uit 1980, P.G. Kempff, Haags Gemeentearchief

Mooie klassieke tv commode Sarasota

in onze bekende kersenkleur is 160 cm. breed. De kast heeft twee grote laden en een handige klep in het midden voor uw apparatuur.

De maten achter de klep zijn: 87 x 45 x 23 cm. (bx dx h)

Nu van € 1475,- voor € 995,-

Bij vermelding van "oud Den Haag" komen wij de kast bezorgen voor € 900,-.

Kom langs of kijk op starstijlmeubelen.nl

Samen aan alles gedacht!

UITVAARTVERZORGING

J. Henning

www.henning-uitvaart.nl

070 345 48 10

Dag en nacht bereikbaar

Laan van Eik en Duinen 38, Den Haag
(Ingang De Oude Hage)

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

ADO viert feest

Ik las het artikel *ADO viert feest* van Jan Kaffa (De Haagse Tijden van 21 januari) en dat bracht een oude herinnering naar boven. Ik was met mijn broertje meestal op de korte zijde in het Zuiderpark, eind jaren zestig. Ernst Happel was de coach, Harry Heijnen bleef altijd lopen, 'Tricky Dickie' Advocaat en natuurlijk Aadje Mansveld die heer en meester was op het Zuiderpark! Ik ben ook nog een keer hartstikke ziek geweest na het eten van die beroemde rookworst waar Jan over schreef. Wij woonden in Morgenstond en konden op ons balkon soms van verre de juichende toeschouwers horen als er gescoord en of gewonnen werd. Ik woon nu al een hele tijd in Toronto, Canada en ons hockeyteam, The Toronto Maple Leafs, zijn vergelijkbaar met ADO. Het seizoen begint altijd heel optimistisch, maar aan het einde van de rit met het Stanley Cup kampioenschap bijna in zicht verliezen ze toch nog. De laatste keer dat the Leafs de Stanley hebben gewonnen was in 1967.

Wat dat betreft heb ik het niet getroffen met de 'thuis clubs'. Maar zoals we altijd met ADO en nu ook al voor een lange tijd met The Leafs zeggen: "Er is altijd volgend seizoen!"
Alex Verpoort

Schilderijtje

Het schilderijtje van Wim Berends (De Haagse Tijden van 18 maart) lijkt mij gemaakt in de Jacob Pronkstraat. Het is klein, ik kan het stuk dichtbij de kerk niet goed zien. De positie is dan ongeveer waar nu de lus van lijn 11 is. Ik heb bovenstaand schilderij van Chris de Bruijn Jr. dat meer naar het begin van de straat is geschilderd. Geen datering, alleen een naam. Het is nogal donker, Chris de Bruijn schilderde aan het eind van zijn carrière nogal donker. Aan de hand van foto's uit het gemeentearchief kan ik herleiden dat dat werk ongeveer 1903 gemaakt is.

Marja Nederpelt

Reacties Liefdesdrama in diplomatieke kring

Ik heb het artikel van Ton van der Pijl in De Haagse tijden gelezen over het liefdesdrama

in diplomatieke kring. Zeer de moeite waard en interessant, waarvoor dank. Ik heb zelf in de Archipelbuurt gewoond en ken dus de begraafplaats. Dit 'sappige' verhaal kende ik niet... Ton merkt op dat die begraafplaats de eerste was. Als algemene misschien, maar wist u dat aan de zuid-west kant van de Kerkhoflaan een Joodse begraafplaats is? Verborgen achter een muur. Dát is de oudste, namelijk uit 1694.

René Broer

Mijn compliment voor het lezenswaardige liefdesdrama in De Haagse Tijden. Aan kleine aanvulling blijkt uit het VOM-boek uit 1989 waarin staat vermeld dat de stoffelijke resten van de heer Surakada in 1978 zijn overgebracht naar Japan.

Jan Hogendoorn

Wie wil ons helpen?

In 2021-2022 is er een plaatjesboek verschenen van de wijk Segbroek. Deze plaatjes waren te verkrijgen bij PLUS Frans Hemmeler supermarkt in de Fahrenheitstraat. Mocht u plaatjes hebben liggen en er niks mee doet. Dan zijn wij hier erg blij mee. U kunt mailen naar onderstaand adres.

*Joop Kever
joopkever@hotmail.com*

De Haagse STADSDICHTER

Victor R. Meijer • vr.meijer@hotmail.com

Den Haag

is eeuwig zoute zeeluchtblauw
zelfs met windkracht 10
zit het Zuiderpark 's ochtends vol zoete dauw
Den Haag is prachtige paleizen
zelfs als je niets kunt zien
Is Den Haag een levenswijze
Den Haag is alles door elkaar
zelfs als je niets kunt voelen
raakt Den Haag toch steeds een snaar

Den Haag is wat ik schreeuwen wil
maar nooit in woorden raak kan vatten
Den Haag zit in mijn hart
en is daar neffah nooit te jatten

Vervolg voorpagina

De Waalsdorperweg in het voorjaar

Seinpost Scheveningen gezien vanaf de Haringkade. Uit het boek 'Louis Meys. Landschappen, stillevenen en portretten'.

In 1992 verhuisde hij naar Wassenaar. Tot zijn dood in 1995 woonde hij in een pension aan de Rijksstraatweg, Alweer een flinke tijd geleden is er in het raadhuis in Wassenaar een overzichtstentoonstelling van zijn werk ingericht. In een van de plaatselijke kranten stond hierover een artikel met als kop: "De Paauw brengt hommage aan 'vergeten impressionist' Meys".

Zoals ik hiervoor al schreef, heb ik hem gekend. Een aimabele, charmante man die prachtige verhalen kon vertellen. Hij is tot op hoge leeftijd blijven schilderen. Aanvankelijk voelde hij er niet veel voor om zijn werk te verkopen, maar toen hij ouder werd, dacht hij hier anders over. Zijn werk moest ook voor volgende generaties bewaard blijven. Mede hierom

werd in 1994 de Stichting Louis Meys opgericht. Het doel van deze stichting was en is om zijn schilderijen te behouden, te exposeren en in boekvorm te laten verschijnen. Zo verscheen in 1995 het boek *Louis Meys, Landschappen, stillevenen en portretten*.

*Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl*

DE HAAGSE TIJDEN

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 60.000 exemplaren gratis af te halen op circa 300 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom
Milja de Zwart

Distributie

Hubbel Den Haag

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

De lekkerste winkel van de Apeldoornselaan

Sinds ruim een jaar ontvang ik via een zwager uit het Westland en met de hulp van mijn broer Quirien regelmatig het blad De Haagse Tijden. Wat is dit toch een leuke krant, met vele herkenbare verhalen uit de tijd van mijn jeugd. Deze verhalen inspireerden mij om ook in mijn jeugd te gaan spitten en een eerbetoon aan mijn ouders te schrijven die, tot eind april 1973, de eigenaren waren van de winkel onder de galerij aan de Apeldoornselaan op nummer 318. Ze verkochten alles wat lekker was; koekjes, kaakjes, bonbons, chocolade, snoepjes, repen, marsen enzovoorts.

Mijn vader in de winkel, april 1973

De winkel was zes dagen in de week open, van 8.00 uur tot 18.00 uur. De openingstijd was gunstig, omdat de Apeldoornselaan op een schoolroute lag. Diverse scholen waren gelegen in de Weesperstraat, Hilversumsestraat en Naarderstraat. Ook de andere kant op waren er scholen, gevestigd aan de Nijkerklaan. Als er een leerling jarig was, mocht er getrakteerd worden en dan was mijn vader graag bereid om zijn diensten aan te bieden in de vorm van snoepjes af te wegen of als het iets duurder mocht worden repen of rolletjes uit te tellen.

Helaas is deze traditie langzamer teruggelopen, omdat snoepen ongezond was en slechte invloed had op de gesteldheid van de gebitten van de kinderen. Elke dag weer was het hard werken: vakken, vitrines, blikken en glazen potten bijvullen. Veel werk en overleg kostte het ook om de etalage opnieuw in te richten. Deze moest om de drie tot vier weken opnieuw ingericht worden. Wat zetten we erin en welke artikelen gaan in de reclame? Ook een draaiend plateau met diverse artikelen is regelmatig in de etalage geplaatst. In het midden stond, meestal met Pasen, een grote chocoladekip met witte vleugels en witte ogen. Deze werden door mijn vader zelf gegoten

uit gesmolten chocolade, in de smaken bruin (melksmaak) en donkerbruin (puur), met witte vleugels en witte ogen van cacaoboter.

De Paastijd was trouwens altijd al een heel drukke tijd. Na Aswoensdag werd al snel begonnen met het gieten van halve chocolade eieren. Dit werd ook weer door mijn vader zelf gedaan; grote brokken cacao werden gesmolten tot een smeùge massa. Dit was heel precies werk, want de chocolade mocht niet te warm worden. Hij had in die tijd geen thermometer, dus nam hij een lepel en schepte een beetje chocolade uit de smeltkom en bracht deze

naar zijn lippen: geen brandbaar, dan was de temperatuur goed. Vervolgens werden de ijzeren vormen niet te dik ingesmeerd met de vloeibare chocolade en op vetvrij papier gelegd. Na ongeveer een dag

“Met zo’n PAASEI kon je gegarandeerd thuis komen voor je vriendin, partner, echtgenote, moeder of zelfs schoonmoeder.”

werden voorzichtig de halve eieren uit de vormen geklopt. Af en toe sneuvelde er dan een ei en kwam gebroken uit de vorm. Dit was niet de bedoeling, maar deze werd opnieuw gesmolten en werd weer gebruikt voor een volgende ronde nieuwe chocolade eieren.

Hierna kwam mijn moeder in beeld. Zij ging met zilverfolie in diverse kleuren de gevormde eieren afdekken en er werd in het holle gedeelte samengevouwen papier gelegd ter opvulling. Hiermede was een half ei klaar. Op speciaal verzoek kon in dit halve ei in plaats van het samengevouwen papier een waardebon of een ander klein aardigheidje (iets ‘spannends’) gestopt worden. Meestal gebeurde dit op verzoek van verliefde mannen die hun partner op deze wijze wilden verrassen. Het andere

deel van het paasei bestond uit een volledig met chocolade, bonbons en paaseitjes opgevulde helft. Je kocht dus wat je zag; nergens een hol gedeelte zonder vulling. Op zo’n schitterend paasei hoorde nog een grote strik. Mijn moeder verzorgde ook de strikken op de eieren. Dit werkje is mij ook uitgelegd en ik mocht meehelpen. De brede band voor de strik, meestal in mooie kleuren, werd een aantal maal om de vingers gewikkeld en daarna in het midden naar elkaar toe gedrukt. Vervolgens werd die plek aan de zijanten schuin ingeknipt, waardoor er een ruimte ontstond om deze nog samengevouwen band met een lint samen te binden. Dit lint werd ook gebruikt voor de bevestiging op het paasei. Vervolgens werd dit nog opgerolde gedeelte uitgevouwen tot een

prachtige strik. Met zo’n PAASEI kon je gegarandeerd thuis komen voor je vriendin, partner, echtgenote, moeder of zelfs schoonmoeder.

Ook aan de kinderen werd gedacht. In de winkel werden paasmandjes verkocht in diverse maten. Dit vergde weer veel handwerk. Uiteraard werden de mandjes ingekocht, maar de rest was weer familiehandwerk. De mandjes werden tot aan de rand opgevuld met papiersnippers dat een soort van nestje vormde, dat voorzien werd van een suiker- of chocolade kippetje met eromheen suiker- of chocolade eitjes. Als ‘kers’ op het mandje kwam er bovenop het hengsel nog een kuikentje. De kant-en-klare mandjes werden uitgestald in de ‘kleine’ etalage - die helemaal vol stond met paasmandjes - die gretig werden gekocht door de klanten.

Kortom, de tijd van Aswoensdag tot de Paasdagen was een heel drukke tijd bij ons thuis, achter de winkel aan de Apeldoornselaan. Daarbij kreeg de etalage extra veel aandacht. Door de vele kleuren was het mogelijk om een schitterende etalage te creëren. Helaas heb ik daar geen kleurenfoto van, maar wel een zwart-wit foto. Hierop ziet u dat elke centimeter gebruikt is om een feestelijke, kleurrijke etalage te maken, die een lentegevoel gaf bij alle mensen die voorbijliepen.

Theo van der Zijden
thejoke@planet.nl

De feestelijk ingerichte etalage, vol met heerlijke paasartikelen, paashazen, paaskippen, paaseieren e.d.

WIJ VOLGEN JOUW AMBITIE.

MET DE NIEUWE AMBITION CROSSOVER. VANAF €19.039,- OF PRIVATE LEASE €390,-*

45 KM

* Vraag uw dealer naar de voorwaarden

- U RIJDT AL EEN AIXAM VANAF € 11.939,-
- AL 40 JAAR GEMAAKT IN EUROPA
- MET VEILIGHEIDSKOOI
- COMFORTABEL INTERIEUR
- VEEL EXTRA OPTIES O.A. APPLE CARPLAY
- RUIME BAGAGERUIMTE
- ZOWEL DIESEL ALS ELEKTRISCH

100% elektrisch
met een actieradius tot 100 km.

Autobedrijf Houtwijk
Zichtenburglaan 82 Den Haag
Tel 070-329 7051

AIXAM

Bezoek www.aixam-den Haag.nl of scan de QR-code voor meer informatie.

BTR REIZEN

Geniet van de mooiste vakanties 2025

Riviercruises

nog enkele hutten wij

Voorjaarscruise special Zeeland & Zuid-Holland
met het luxe **** Dutch Grace
6 dagen van 17 tot 22 mei 2025
geheel verzorgd vanaf € 855,- p.p.
Deze cruise is geheel gecharterd door BTR Reizen

Busvakanties All Inclusive

Boppard aan de Rijn
All Inclusive Hotel Boppard
van 9 tot 14 juni & 29 sept. tot 4 okt.
6 dagen All Inclusive va. € 690,- p.p.

Soest / Sauerland
All Inclusive Hotel Am Wall
van 26 tot 30 mei 2025
5 dagen All Inclusive va. € 595,- p.p.

Teutoburgerwald
All Inclusive Hotel Der Jägerhof
van 18 tot 22 aug. 2025
5 dagen All Inclusive va. € 550,- p.p.

Öding / Münsterland
all-in Burghotel Pass
van 1 tot 5 sept. 2025
5 dagen all-in va. € 660,- p.p.

Autovakanties All Inclusive

Ruime keus aan gastvrije hotels, volledig verzorgd en 's avonds gratis drankjes

Zuid-Limburg / Valkenburg
All Inclusive Hotel Op de Boud
3 dgn.va. € 159,- / 5 dgn. va. € 318,- p.p.

Sauerland / Badlaasphe
All Inclusive Hotel Am Fang
4 dgn.va. € 209,- / 5 dgn. va. € 259,- p.p.

Vulkaaneifel / Stadtkyll
All Inclusive Hotel Am Park
3 dgn.va. € 139,- / 5 dgn. va. € 229,- p.p.

BTR busvakanties

- Luxe busreizen met veel extra's
- Ervaren chauffeurs / reisleiders
- Mooie excursies incl. de entrees
- Gastvrije hotels
- Geheel verzorgd of All Inclusive
- Vertrek uit: Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht
- Vertrektijd: tussen 8 en 11 uur

Voor alle reizen zie BTRreizen.nl

055 - 5059500 - WWW.BTRREIZEN.NL

Seniorenhulp Nederland
Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

- Seniorenverhuizing**
Volledig verzorgd!
- Woningontruiming**
Huur- en koopwoning
- Schilderen kluswerk**
Stofferen en behangen
- Spoedoplevering**
Binnen 7 dagen leeg

de beste in VERHUIZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhulp Nederland

www.seniorenhulp.com

novodent

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

www.novodent.nl

HENNINK

installatietechniek b.v.

Totaalinstallateur & Vastgoedonderhoud

VERDUURZAMEN

Wij adviseren u over zonnepanelen, hybride warmtepompen en isolatiemogelijkheden. Ook zijn er efficiënte oplossingen om energiezuinig te verwarmen en te besparen op uw energierekening.

ONTVANG € 1.925,- SUBSIDIE*

*vraag naar de voorwaarden

HENNINK ONTZORGT!

Uw totaal installateur in:

- Badkamers
- Keukens
- Dakwerkzaamheden
- Complete renovaties
- Airco's
- Zonnepanelen
- Lekkages
- Elektra
- Gasleidingen
- Riool
- Warmtepompen (hybride)
- Uw ketel voorzien van onderhoud
- Complete centrale verwarming installaties
- Verduurzamen

BEL VOOR ADVIES
(0900) 0105
(lokaal tarief)

Zinkwerf 45 | 2544 EC | Den Haag | www.hennink.info

DEKRA, Lid van Techniek Nederland, installQ, vca, WOONWIJZER WINKEL

Wij werken voor o.a.: Particulieren, bedrijfspanden, winkels & scholen en woningportefeuilles

Het schoolkoor

Zingen kan ik niet, maathouden net zomin en als ik fluit is het vals. Tenminste, dat beweren mijn gezinsleden. Toch ben ik ooit in een schoolkoor terechtgekomen waarmee we op de grootste Bühnes van Nederland stonden en uiteindelijk op tv kwamen. Dat ging als volgt...

Als zesjarige ging ik naar de rooms-katholieke Sint Aloysius jongensschool, Rooseboomstraat 2, Bezuidenhout Den Haag. Een gebouw uit 1931, ontworpen door de architect Cornelis van Eesteren (1897-1988). De 'voorkant' zat eigenlijk aan de Van Heutszstraat 12. Daar was de openbare Van Heutszschool gevestigd. Aan de andere kant van de Loudonstraat stond het 'zusterpand'; dezelfde bouw, ook van Cees van Eesteren. Hier vond de protestantse Caspard de Colignyschool onderdak.

Destijds was de Carel Reiniersz-kade het einde van Den Haag. Mariahoeve moest nog gebouwd worden. De Loudonstraat eindigde in een rood-wit gestreept hekwerk. Tram 6 keerde op het Stuyvesantplein. Rondom de schoolgebouwen was alleen braakliggend land; richting Leiden weiden vol koeien.

Op school kregen we zangles van Jan Schmitz (1916-1989), organist-dirigent. Een keurige man. Altijd in pak met stropdas, hoog voorhoofd, achterovergekamde haren. Hij was een 'beroemdheid' want bespeler van het orgel in de Sint Jacobuskerk in de Parkstraat. Elke week kwam hij met een soort orgel ons lokaal binnen. Dat werd recht voor de eerste rij schoolbanken geplaatst en dan begonnen we. Voor de goede orde: de banken stonden in rijen achter elkaar. Elke bank kende twee plekken. Eraan vast zaten schuin oplopende lessenaars. Bovenaan een richel voor pen/potlood,

Jan Schmitz achter het orgel. Foto: orgelwerken.nl

Interieur van de Sint-Jacobuskerk in de Parkstraat, waar Jan Schmitz organist was. Foto: Wikimedia commons

rechts boven een inktpot. De lessenaar kon open. Daaronder een bak voor boeken en schriften.

Meneer Schmitz koos drie klasgenoten en mij uit voor het schoolkoor, dat overigens bestond uit leerlingen van hogere klassen. We studeerden twee liederen in, deels als canon. Wat de bedoeling ervan was, bevatten we eerst niet totdat bleek dat we aan een nationale wedstrijd deelnamen: het Kinderkorenfestival van de KRO. De omroep was daar in 1960 mee begonnen, bedoeld voor katholieke lagere scholen. Inclusief voorronden en een finale in Hilversum, in het studiocomplex van de KRO, Emmastraat 52 aldaar. Een en ander werd ook via radio en tv (toen nog zwart-wit) uitgezonden. Als 'act' tussen de zangnummers door traden Willem Nijholt (1934-2023) en Wieteke van Dort (1943-

Het zangkoor

2024) op, omgedoopt tot Koen de Graaf en Aagje Ritsma uit Oebele.

De voorronden brachten ons naar de podia van het Luxor theater in Rotterdam, het Kurhaus in Scheveningen en het Concertgebouw in Amsterdam. Hele belevenissen, waar we met de bus van Pasteur heen en terug werden gereden. Wereldreizen in die dagen. De zalen waren afgeladen vol en het applaus deed ons stralen van geluk. Kostuums hadden we niet. We stonden er gewoon in onze overhemden (sommigen uitgedost met een vlinderdas), truien of vesten, korte dan wel lange broeken, mogelijk kniekousen. Uiteindelijk bleken we de finale te hebben gehaald. En zo vertrokken we op een dag 's ochtends met de bus naar Hilversum. De Emmastraat was voor mij bekend terrein; er woonde een tante van me. Ze stond op de stoep bij aankomst en wenste me veel succes.

Eenmaal in het gebouw mochten we niet meer naar buiten. Wat ik me van de dag herinner, is eindeloos rondhangen en niets te doen hebbende. Het was bloedheet. Om de zoveel tijd moesten we aantreden in een zaal om daar onze twee liederen te zingen, met een klein orkest, georganiseerd door de

KRO. Een daarvan was vrije keus, het andere nummer was verplicht door de organisator.

Voor ons zaten 'gewichtige' mensen: de jury. Boven en rond ons lampen die een bijna ondraaglijke hitte verspreidden. Tv-camera's, microfoons, kabels en voortdurend rondrennende lieden completeerden het geheel. Tussendoor brachten we veel tijd door in een soort binnentuin. Maar ja, voor enig vertier of afleiding werd niet gezorgd. Hoogstens voor brood, beleg en iets te drinken. Na een uitputtende dag vertrokken we doodmoe weer naar Den Haag. Later kregen we te horen dat we als tweede waren geëindigd en dus de Zilveren Stempork, een wisseltrofee, niet hadden gewonnen. De tv-beelden heb ik ooit nog wel eens gezien, maar lieten geen blijvende herinnering na. Ook thuis werd er nooit meer over gesproken.

Het schoolkoor werd na de deelname aan het KRO-festival ontbonden. Meneer Schmitz verdween in het niets. In de tweede klas was er geen spoor meer van hem te bekennen als we zangles kregen. De KRO hield het Kinderkorenfestival tot 1973 in de lucht. Wat de omroep ertoe bracht ermee te beginnen, is niet meer te

achterhalen. De geschreven archieven heeft men niet meer, zo laat een woordvoerder weten. Dus het is ook niet meer na te gaan waarom er een einde aan werd gemaakt.

Bij Beeld & Geluid in Hilversum zijn nog wat foto's, beeld- en geluidopnamen te vinden. Dat betreft echter de periode 1965-1973. Dus na 'mijn' tijd. In 1970 werd er zelfs nog een LP uitgebracht, *Kinderzangfestival KRO-radio* op het label Philips.

De Sint Nicolaasschool bestaat niet meer. In 1964 fuseerde die met de katholieke meisjesschool Heilig Hart, Sillestraat 202. Heilig Hart zat daar in een nieuwgebouwd schoolgebouw tussen 1961 en 1984. Het gebouw heeft inmiddels plaatsgemaakt voor nieuwbouwen behoeve van de Parnassia Groep.

Het gebouw van de Aloysius-school in de Rooseboomstraat is er nog, net als het deel van de Van Heutszschool (in 1985 opgeheven). Er zit nu de HSV International School in. 'Onze' speelplaats aan de Rooseboomstraat is omgevormd tot parkeerplaats; de gymzaal is verworden tot klaslokalen. De speelplaats achter is bebouwd.

Het zusterpand van de Caspard de Colignyschool (die daar zat tussen 1932 en 1990) is, ondanks plechtige beloften dat niet te doen, rond de eeuwwisseling afgebroken om plaats te maken voor ouderenwoningen. En ook het KRO-gebouw aan de Emmastraat behoort inmiddels tot de verleden tijd.

Carel Goseling
carelgoseling@hotmail.com

Sint Aloysius school

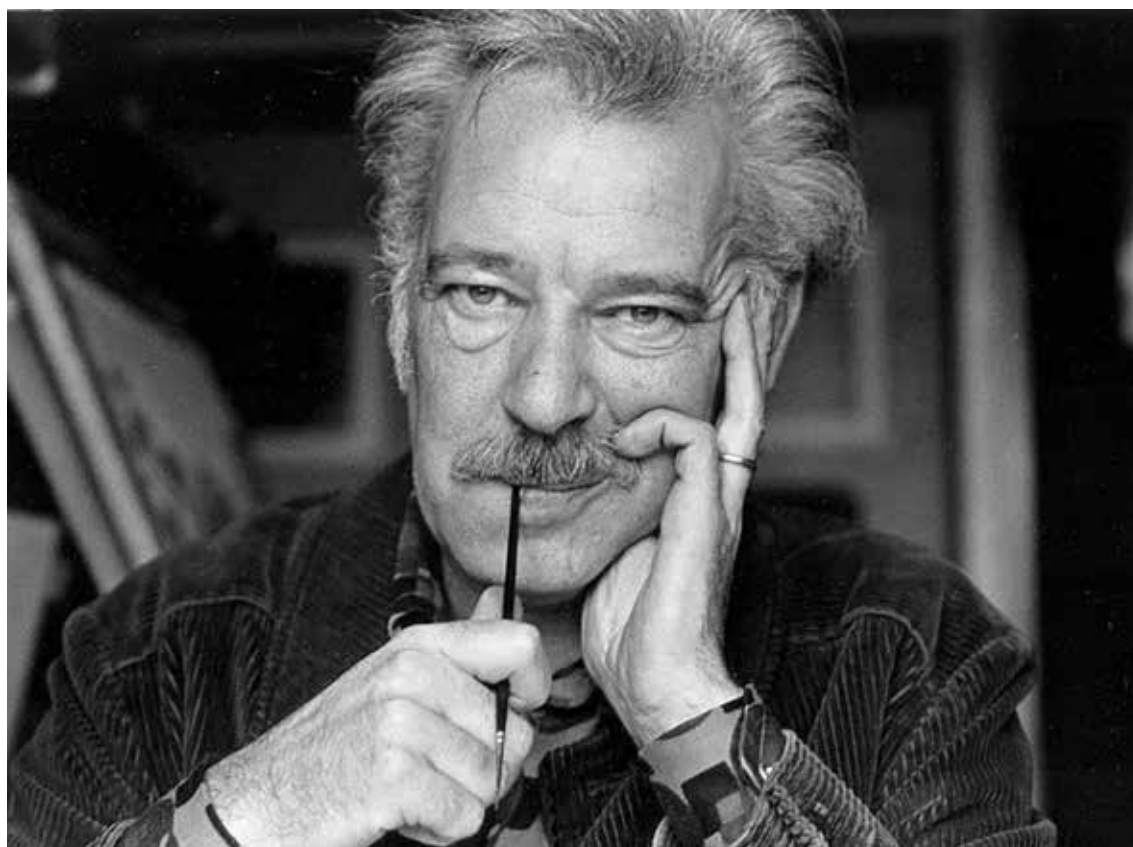

KRO-studio, Foto uit 1951, Joop van Bilsen, Fotocollectie Anefo

Piet Wijn, een (on)bekende

Als striptekenaar wordt hij bij de grote vier van Nederland geschaard, samen met Marten Toonder (Tom Poes), Hans G. Kresse (Eric de Noorman) en Pieter Kuhn (Kapitein Rob). Toch is hij altijd (al dan niet opzettelijk) onder de radar gebleven. Grotere naamsbekendheid verwierf hij tegen zijn zin door het tekenen van Douwe Dabbert. Alle avonturen van deze wonderlijke kabouter met zijn toverknepzak zijn ontstaan in zijn werkkamer in de Haagse Theresiastraat, waar Piet Wijn (1929-2010) tussen 1954 en 1998 woonde en vooral heel hard werkte.

Pieter Cornelis Wijn (Piet Wijn) werd op 17 mei 1929 geboren in Hilversum als zoon van een metselaar. Het tekenen zat vanaf zijn geboorte in zijn bloed en hij begon zijn carrière dan ook als illustrator voor de schoolkrant van zijn basisschool in Hilversum. Als tiener werkte hij later in deze zelfde plaats ook nog voor een kunstatelier. Na zijn middelbare schoolopleiding volgde hij tekencursussen aan de tekenschool Rec's Teekeninstituut aan het Frederiksplein in Amsterdam. Hier werd reclame-, mode-, modeltekenen en illustratiekunst onderwezen. Vlak na de Tweede Wereldoorlog, in 1946 kreeg Wijn een baan aangeboden bij de befaamde Toonder Studio's. Zijn eerste werk had echter nog maar

Piet Wijn. Foto: incognito-comics.blogspot.com

weinig met strips te maken. Toonder maakte namelijk ook reclamefilms en Wijn kreeg de opdracht een film voor Philips te maken.

In het begin was de Toonder Studio's nog gevestigd in Amsterdam, in 1966 verhuisde deze naar kasteel Nederhorst in Nederhorst den Berg. De filmafdeling moest wegens te weinig opdrachten dicht en Wijn ging op freelancebasis strips tekenen voor de Toonder Studio's. In 1948 verscheen de eerste strip van de hand van Piet Wijn in Tom Poes weekblad, *De zwarte Hertog*. Nog vele strips zouden volgen, waaronder *Verowin*, *Aram* en strips van *De scheepsjongens van de Bontekoe* en *Alleen op de wereld*. In 1954 trouwde Wijn met zijn vriendin Ineke en vervolgens gingen ze in een

vierkamer appartement in de Haagse Theresiastraat wonen. Hier zouden ze tot 1998 blijven.

“Piet Wijn zat iedere dag op zijn kleine werkkamer van een paar vierkante meter en tekende zeven dagen per week.”

Piet Wijn zat iedere dag op zijn kleine werkkamer van een paar vierkante meter en tekende zeven dagen per week zo'n tien tot twaalf uur per dag. Met mooi weer tekende hij graag buiten op zijn balkon, die hij als groene oase had ingericht. Hier hoorde hij regelmatig hoe zijn bovenbuurman miljoenen verdiende of verloor met de handel in olie. Zelf de verhalen bedenken en schrijven heeft Piet Wijn nooit gedaan, hij werkte altijd samen met anderen. Hij beschreef dat

zelf als volgt: “Ik heb met een schrijver eigen producten gemaakt. De eigen fantasie, dat is een soort kruisbestuiving.

Met de auteur ga je samen zitten. Wie uiteindelijk de geestelijk vader is, dat is moeilijk te zeggen.”

Piet was eigenlijk een artiest en vond dat de tekstballonnen in zijn strips de compositie van de figuren aantastte. Hij heeft zelf nooit gewerkt aan naamsbekendheid. Enerzijds door zijn nuchtere en bescheiden instelling, anderzijds omdat hij jaren in opdracht werkte. Pas door Douwe Dabbert maakte

Douwe Dabbert, *Het verborgen dierenrijk*. Bron: incog

zijn naam en werd zijn eerdere werk met terugwerkende kracht bekend. Zelf vond hij het raar om werk te ondertekenen dat niet helemaal van hemzelf was, dus dat deed hij ook niet. Hij omschreef zichzelf als 'slechts een tekenaar, een soort cameraman'. Op de vraag waarom hij ooit tekenaar was geworden, antwoordde hij: “Omdat je nu eenmaal iets moet worden”. Zelf had hij liever helemaal geen keuze gemaakt, maar er moest nu eenmaal brood op de plank komen. Daarnaast vond hij tekenen leuk om te doen.

Piet Wijn - Originele tekening *Aram van de Eilanden*. Bron: profbarabas.nl

Theresiastraat. Foto uit 1975, *Dienst Stadsontwikkeling en Volkshuisvesting*, Haagse Gemeentearchief

Hagenaar

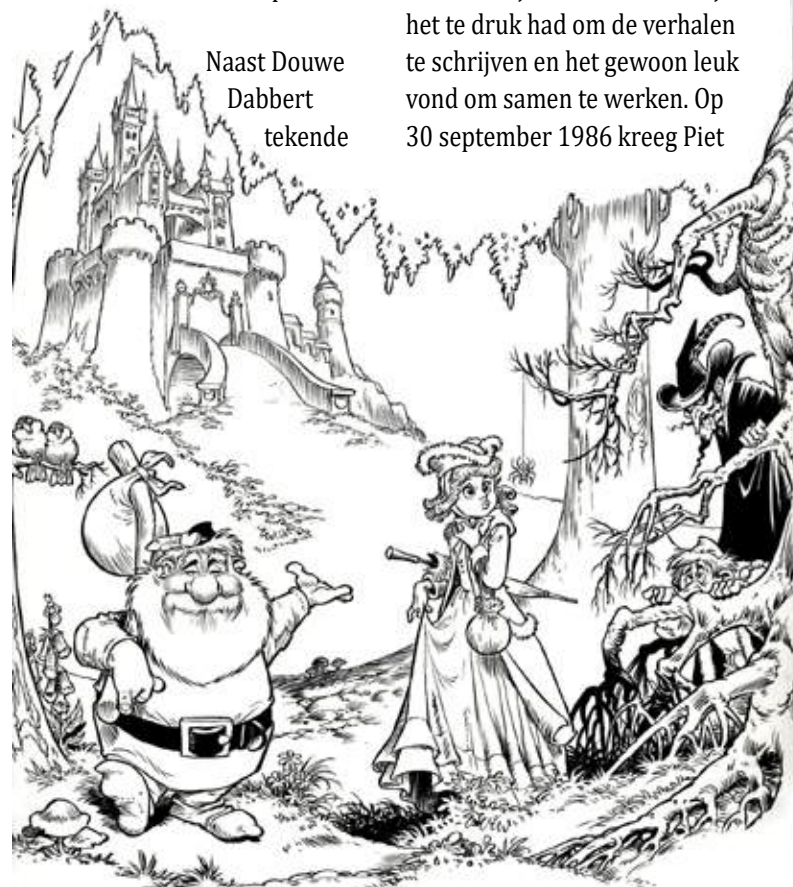

nito-comics.blogspot.com

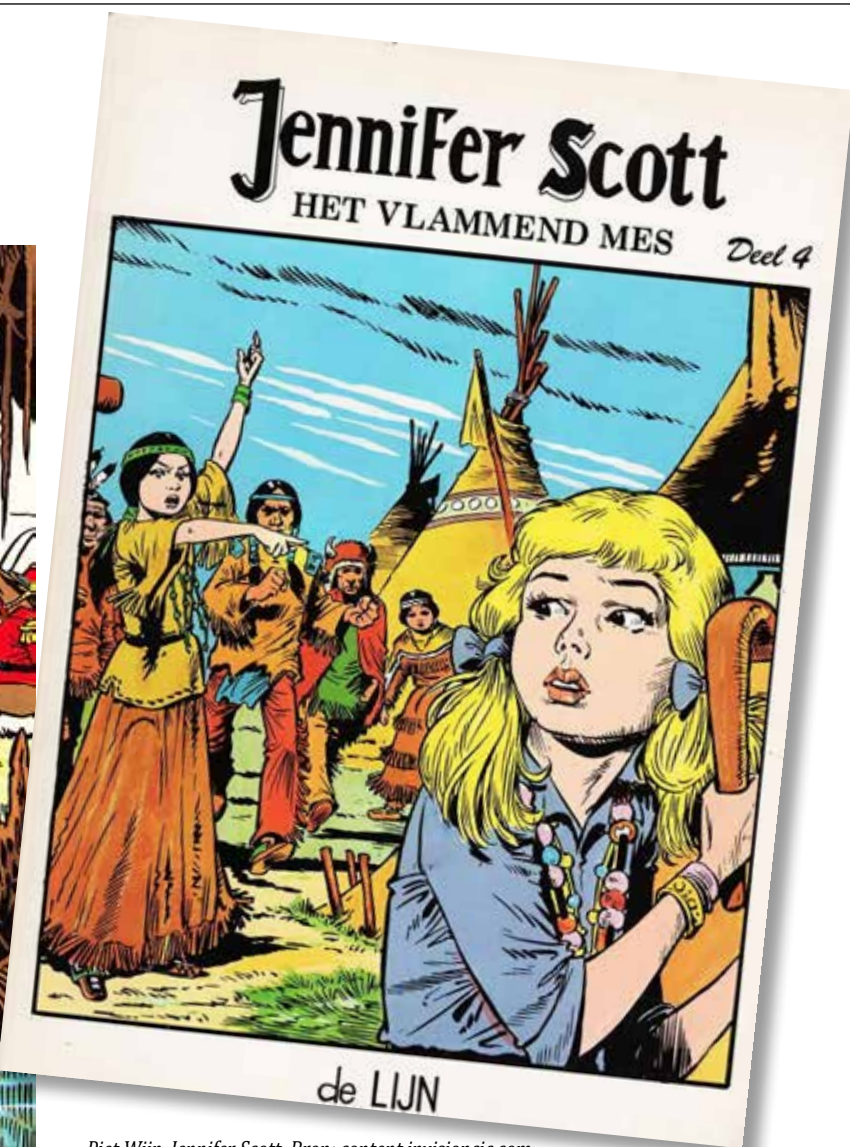
Na verloop van tijd ging hij ook steeds meer mee tekenen met de verhalen van Marten Toonder zelf. Zo tekende hij veel verhalen van Kappie, Koning Hollewijn en Panda, maar het schijnt dat hij ook aan Tom Poes heeft meegetekend. Marten Toonder heeft altijd volgehouden dat hij Tom Poes zelf tekende, maar het lijkt erop dat dit veelal door medewerkers van de studio's is gedaan en Toonder het inkten op zich nam. In 1965 verhuisde Marten Toonder naar Ierland en genoot daar van natuur en rust. Wijn zelf had een duidelijke voorkeur voor Den Haag om te wonen, want hij had liever wat vertier wanneer hij de deur uitstapte, dan altijd in dezelfde stille omgeving te zijn.

In 1975 werd Wijn benaderd door het weekblad Donald Duck. Zij publiceerden in die tijd enkel verhalen uit de Disneystudio's en vonden dat te beperkt. Wijn kreeg de vraag om een kabouterverhaal te bedenken en ontwierp vijf kabouters. De redactie van Donald Duck koos er één uit en zo werd de hoofdpersoon Douwe Dabbert geboren. De hoofdredacteur van Donald Duck, Thom Roep, be-

acht en schreef de verhalen en Piet Wijn tekende ze. Door deze werkwijze is Douwe Dabbert tussen 1975 en 2001 een vast onderdeel geweest van Donald Duck, waarna de verhalen in 23 albums zijn gepubliceerd. De eerste albumuitgave was overigens niet in Nederland, maar in Denemarken. Ook hier zijn alle albums verschenen en droeg Douwe de naam Gammelpot.

Omslagtekening Douwe Dabbert, de verwende prinses. Bron: 2d galleries.com

Piet Wijn, Jennifer Scott. Bron: content.invisionic.com

Wijn ook andere strips voor Donald Duck, zoals *De kleine boze wolf* en *Hiawatha*. Ook ging hij tussen 1973 en 1986 verhalen voor het tijdschrift Tina

Wijn een hersenbloeding, waardoor hij verlamd raakt aan zijn rechterzijde. Aangezien hij met rechts tekende was dit een enorme aanslag op zijn

“Naast Douwe Dabbert tekende Wijn ook andere strips voor Donald Duck.”

tekenen. Samen met Andries Brandt maakte hij Jennifer Scott en met Paul Deckers tekende hij Gloria van Goes. In 1984 ontving Wijn de Stripschapprijs voor al zijn werk. Dit heeft hem zelf verbaasd, omdat hij alle verhalen in samenwerking maakte. Hij zei ook wel dat hij het te druk had om de verhalen te schrijven en het gewoon leuk vond om samen te werken. Op 30 september 1986 kreeg Piet

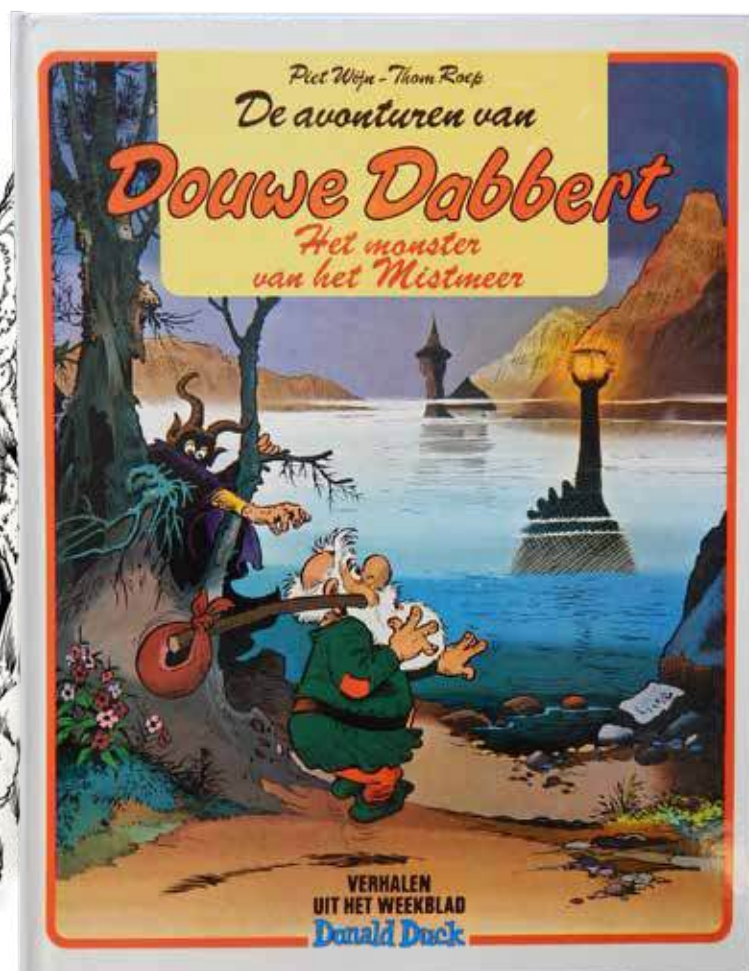
gezondheid en zijn werk. Zelf zag hij wel een lichtpuntje in dit aangrijpende gebeuren, want hij hoefde nu niet meer te signeren op stripdagen, volgens hemzelf. Wijn ging niet bij de pakken

neerzitten en leerde zichzelf na deze hersenbloeding tekenen met links, iets wat vanzelfsprekend veel trager ging. Daarom concentreerde hij zich vanaf die tijd enkel nog op Douwe Dabbert. Dit heeft hij nog volgehouden tot 1997, tot hij een tweede hersenbloeding kreeg en het tekenen hem helemaal niet meer afging. Het album dat nog in ontwikkeling was, is vervolgens afgemaakt door Dick Matena. De laatste jaren van zijn leven, tot zijn overlijden op 6 oktober 2010, woonde Wijn in Leidschendam. Piet Wijn heeft een geweldig oeuvre aan stripverhalen getekend, waarbij lang niet al zijn verhalen in dit artikel zijn benoemd. De herkenbare lijn in de verhalen van Piet Wijn is dat veel zich afspelen in de historie en/of fantasiewereld. Zelf vond hij het prettig om te kunnen vluchten in deze wereld, die volgens hem veel fijner en simpeler was. Hij was een van de grootste striptekenaars die Nederland gekend heeft en daar mogen we in Den Haag best een beetje trots op zijn.

Meine Ludema
meineludema@hotmail.com

Bronnen:

www.lambiek.net
wikipedia.org
www.zone5300.nl

De avonturen van Douwe Dabbert, Het monster van het Mistmeer van Piet Wijn en Thom Roep

Herinneringen van een 101-jarige aan Kolenhandel Van Santen

In de jaren dertig van de vorige eeuw woonde ik in de Guido Gezellestraat in Spoorwijk met mijn ouders, broers en zussen. Nadat ik in juli 1939 mijn MULO-B diploma had behaald, ging ik solliciteren naar een kantoorbaan. Dat viel in die (crisis)tijd niet mee, maar in november van dat jaar is het toch gelukt. Ik werd als jongste bediende aangesteld bij de op één-na-grootste brandstoffenhandel van Den Haag, de firma Van Santen (Lens, Aandewiel en Dijk was de grootste), voor 25 gulden per maand op de afdeling Boekhouding. Het bedrijf was gevestigd aan de Waldorpstraat. De voorkant van het pand lag aan de straat, de achterzijde lag aan de spoorlijn, waarvandaan de kolenwagens gemakkelijk gelost konden worden op het grote terrein. De meeste kolen kwamen uit de Oranje Nassau-mijnen in Heerlen, Zuid-Limburg.

Personeelsleden van Van Santen tussen de houtblokken

We handelden in antraciet, 'nootjes 1, 2, 3 of 4' genoemd; dat hing af van de grootte. Verder nog eierkolen, cokes, bruinkool-briketten en in mindere mate turf en houtblokken. 's Morgens vroeg gingen de terreinknechten al aan het werk om de vrachtauto's in te laden en hun zware werk te beginnen. Soms moesten ze wel twee of drie trappen op met een half mud (ongeveer dertig kilo) kolen op hun schouder naar klanten die op een bovenhuis woonden. Op het balkon werd het kolenhok geopend en werden de kolen erin gestort. Onderin zat een opening, waaruit met een speciale schop de kolenkit werd gevuld die naast de kachel kwam te staan. Daarna moest er nog contant worden afgerekend, want bijna niemand had in die tijd een girorekening. Na terugkomst op het terrein werd het ontvangen geld op kantoor afgegeven. Daarna kon iedereen naar huis.

Om in het voorjaar en de zomer de zaak draaiende te houden, werden de prijzen van de kolen verlaagd met een paar dubbeltjes. Zo konden de hokken van de klanten weer voordelig worden gevuld en kon het personeel aan het werk blijven. Met de jaarlijkse voorjaars schoonmaak kreeg de kachel ook een beurt, want deze werd tot het najaar niet meer aangemaakt. Mensen moesten daardoor soms nog wel eens een paar dagen in de kou zitten.

Kolenzak-dragende vrouwen in de sneeuw door Vincent van Gogh

Een Van Santen personeelsuitje

Op het kantoor was ook veel personeel aanwezig. De heren De Keijzer en De Koning vormden de directie. Op de boekhouding zaten de kassier, de boekhouder en ik als jongste bediende. Mijn chef was de heer Molier. Het hoofd op de afdeling Administratie

Er was ook een afdeling Groothandel, waar de kleinere Haagse kolenhandelaren hun voorraad bij ons konden aanvullen. Onder andere de heren Suurland en Aardoom herinner ik me nog. De vrachtwagens werden in de garage onderhouden door de heer Schimmel.

(hoek Korte Voorhout) gewerkt. De verschrikkelijke hongerwinter heb ik dus niet bij Van Santen beleefd. Wie schetst mijn verbazing toen ik kort na de bevrijding een oud-collega sprak op een reünie van Van Santen. Zij had van de directie vernomen dat die me graag terug wilde hebben als boekhoudster. Dat heb ik gedaan en tot mijn huwelijk in 1949 heb ik daar weer met heel veel plezier gewerkt.

“Om in het voorjaar en de zomer de zaak draaiende te houden, werden de prijzen van de kolen verlaagd met een paar dubbeltjes.”

was juffrouw Barendse. Zij had een team van ongeveer acht meisjes die de telefoon, de post en het verwerken van de bestellingen verzorgden. Dat ging met ponskaarten: kartonnen kaarten met gaatjes, waarmee alle informatie kon worden doorgegeven. Ik herinner me nog de namen van Ies Tulp, Fien van Straelen, Jo Huigens en Tiny Sanderse.

Intussen was op 10 mei 1940 de Tweede Wereldoorlog uitbroken. Al spoedig gingen we de gevolgen daarvan merken. Zoals veel artikelen gingen ook de kolen op de bon en kregen we distributiekaarten. In 1942 nam ik ontslag bij Van Santen en heb ik enige jaren bij verzekeringsmaatschappij de Nieuwe Eerste Nederlandsche (N.E.N.) op de Prinsessegracht

Door de ontdekking van de Groningse gasbel aan het einde van de jaren vijftig werd bijna iedereen omgeschakeld op aardgas en werden de mijnen grotendeels gesloten. Dit betekende het einde van het zware en zwarte werk van de 'kolenboeren'.

An van der Harst-Bronsema
harstbronsema@kpnmail.nl

Een kolenwagon

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Triumph GT6

Ik weet niet of u dat ook wel eens heeft, maar soms zit je zo even te mijmeren en dan schieten je ineens namen te binnen van mensen met wie je plezierige momenten hebt meegemaakt in je jonge jaren in Den Haag. Pas nog Coby van den Broeck. Ze woonde aan het Isabella-land met haar moeder en haar zusjes. Ik kende haar van dansles en zij was schoolvriendin van Frances, met wie ik danste. Haar vader reed een donkergroene Triumph Herald en zo kom ik op de Triumph GT6.

Een Coupé-uitvoering van de Triumph Spitfire, maar dan wel een heel speciale. Een daklijn die doet denken aan de legendarische Jaguar E-type met aan de achterkant de grote openklapbare achterraut, wat we nu een derde deur zouden noemen. Via die achterklep kon je toch 420 liter aan bagage kwijt. Afgezien van deze fraaie daklijn was de uitvoering van de GT6 grotendeels

identiek aan de Spitfire. Grootste verschil lag onder de motorkap. De 1998 cc zes cilinder uit de Vitesse. Het leuke van de jaren zestig was dat autofabrikanten mooie en vooral betaalbare modellen bedachten voor het grote publiek. De Triumph GT6 was daar een mooi voorbeeld van. Nu oogt hij wat Madurodam-achtig maar destijds was het een echt populaire liefhebbersauto.

Net als de Herald en de Spitfire, ontworpen door de Italiaanse designer Michelotti en dat hielp enorm als het om mooi moest gaan. Lange motorkap die naar voren openklapte, zodat alle motoronderdelen makkelijk bereikbaar waren. Je kon zowat tussen de voorwielen staan. En over de voorwielen gesproken; die hadden een ongelooflijke korte draaicirkel, zodat je in menige straat in één keer kon keren. Uniek, op de Londense taxi na. Typisch Triumph, en

duo ook bij deze GT6, was dat als je het portier opende hij op een bepaald moment een hard knikgeluid gaf. Grappig, want dat hoorde je alleen bij Triumph. Je moest wat acrobatisch zijn om in te stappen, maar als je dan zat, of liever gezegd lag, dan stond loodrecht voor je het driespakige sportstuur uit de Vitesse. Daarachter het mooi vormgegeven, walnoothouten dashboard. Mooie Smiths-klokken met snelheidsmeter en toerenteller en twee kleine voor de benzine-

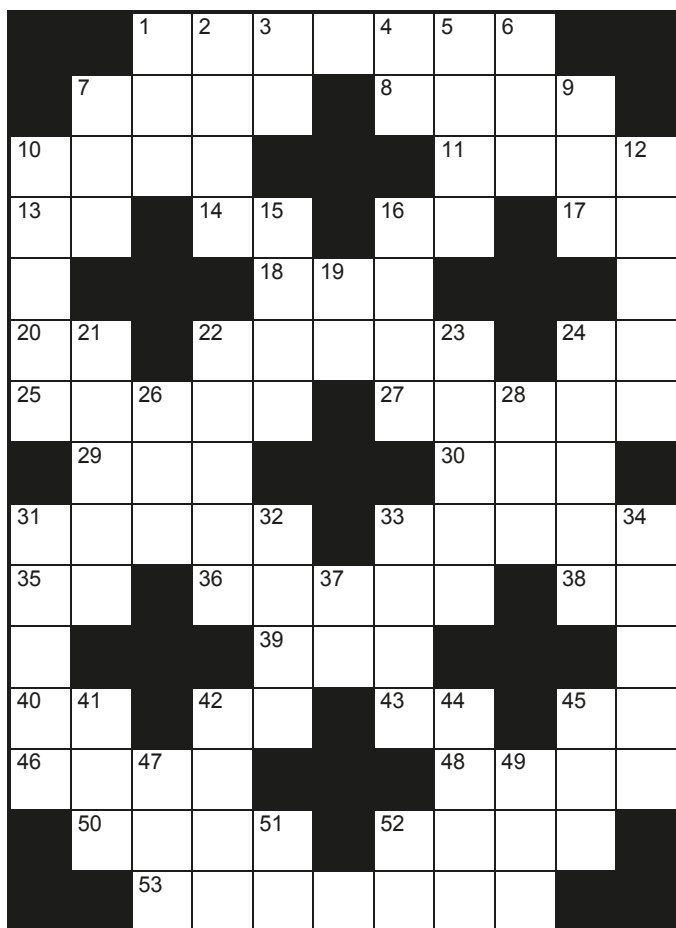
voorraad en de motortemperatuur plus vijf trekknoppen en tuimelschakelaars en natuurlijk het contactslot. Ergonomie was nog niet zo'n issue blijkbaar, want de knoppen en tuimelschakelaars oogden wat lukraak geplaatst. Zo heerlijk eenvoudig. Achter het stuur zat het hendel voor de richtingaanwijzers en rechts voor de standen van de verlichting. En op de middentunnel het korte, schuin het interieur inkomende schakelpookje en bovenop het dashboard een petieterig asbakje, waarbij er waarschijnlijk meer as naast ging dan erin, maar dat terzijde. Lekker leren sportstoeltjes die alleen naar voren en naar achteren schoven, met als optie een leren middenarmsteun. Rijden deed de GT6 voortreffelijk. Heer-lijk!

John Vroom
johnvroom@planet.nl

1 KRUISWOORDPUZZEL

Puzzels

2 SUDOKU

Horizontaal

1 bult 7 berg 8 riv. in Noord-Brabant 10 vogel 11 riv. in Duitsland 13 vogelproduct 14 boom 16 ondernemingsraad 17 pers. vnv. 18 snelle trein 20 te koop 22 ketting 24 cerium 25 jaargetijde 27 tamelijk 29 Engels café 30 of iets dergelijks 31 gerief 33 dom 35 bijbelse stad 36 eigendom 38 zoon 39 soort hert 40 titel 42 niet even 43 radon 45 schoolonderzoek 46 kleine hoeveelheid 48 voorheen 50 veevoer 52 nakomeling 53 balspel.

Verticaal

1 herkauwer 2 interval 3 voorzetsel 4 uitroep van afkeer 5 vorstentitel 6 onderricht 7 populaire groet 9 computergeheugen 10 eenheid van trilling per seconde 12 vlaskam 15 hemellichaam 16 bakplaats 19 Greenwichtijd 21 metaal 22 vleesgerecht 23 nimmer 24 pl. in Spanje 26 korte tijd 28 kreet 31 rubbersoort 32 pit 33 melkklier 34 aardgeest 37 pers. vnv. 41 opschudding 42 Europese hoofdstad 44 heldere ster 45 Engelse titel 47 slaapje 49 deel v.h. oor 51 public relations 52 als boven.

Puzzel & Win!

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke Haagse sokken! U kunt de oplossingen tot donderdag 10 april mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Oplossingen vorige editie:

Zweedse puzzel: Telescoop
Sudoku: 4 - 1
Woordzoeker: Sterrenhemel

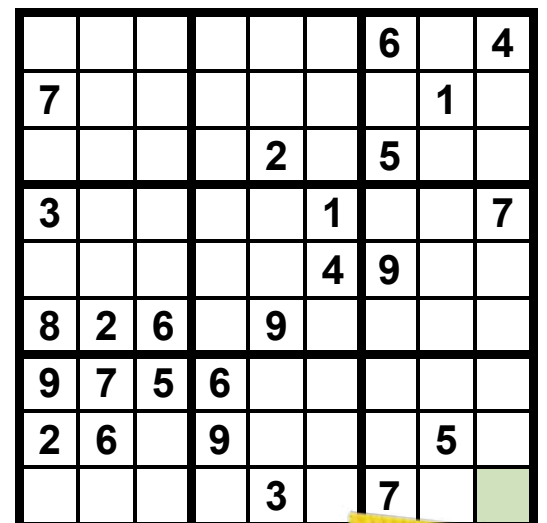
Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs. De Haagse Harry Sokken gaan naar: Jan den Ouden

U dient deze prijs zelf op te halen bij De Haagse Tijden op de Laan van Meerdervoort 174, Den Haag (tijdens kantooruren).

Win Haagse Harry Sokken - Model 'Standbeeld'

Limited edition! Deze sokken verschenen ter ere van de Haagse Harry tentoonstelling in het Haags Historisch Museum. Gemaakt van bamboe, dus duurzaam.

De sokken zijn ook online verkrijgbaar via www.haags.nl t.w.v. € 14,95 (excl. verzendkosten).

Kom jij weleens bij je wijkcentrum?

✓ Dé plek voor advies, ondersteuning, vrijwilligerswerk en activiteiten in de buurt. Je vindt ons door heel Den Haag: wijkz.nl

wijkz

voor elkaar

We doen meer dan je denkt!

UTS® VAN DER GEEST VERHUIZINGEN

Speciale service voor senioren

- Zorgverhuizingen
- Particuliere verhuizingen
- Int. verhuizingen
- Kunst- en antiekservice
- In- en uitpakservice
- Verhuisdirigente
- Handyman
- Inboedelopslag

T 070 399 42 41

W utsvandergeest.nl

ERKENDE VERHUIZERS

Werken voor Homair-Eurocamp op camping Duinrell? Dit is jouw kans!

Hou jij van de buitenlucht, vakantiesfeer en een dynamische werkomgeving? Homair-Eurocamp is op zoek naar enthousiaste medewerkers voor de schoonmaak van accommodaties op Camping Duinrell.

- Werk in een internationaal en gezellig team
- Zorg voor onvergetelijke vakanties
- Mogelijk om zowel fulltime als parttime te werken

Scan de QR-code of solliciteer direct via jobs.eurocampinggroup.com

Jouw avontuur begint hier, hopelijk zien we je snel!

MEUBELSTOFFEERDERIJ LODEWIJK

Al 4 generaties uw Ambachtelijke Meubelstoffeerderij

Ambachtelijke Meubelstoffeerderij Lodewijk is er voor uw totale meubelrestauratie. Gespecialiseerd in:

- Herstoffering van banken en fauteuils
- Vernieuwing van binnenwerken
 - Fauteuils en politoeren
 - Leerreparatie
 - Antiekrestauratie
- Biezen-, rieten- en rotanstoelen
- Vloerbedekking en gordijnen

Optimale service, garantie en kwaliteit. Wij halen en brengen gratis!

Keuze uit méér dan 600 soorten bekledingsstof. Kom langs in onze winkel met uw stoel of fauteuil. Of één van onze medewerkers komt bij u langs met onze mobiele winkel, waarna we u direct een offerte kunnen doen.

Stoffering Lodewijk (hoofdvestiging) • Reinkenstraat 111, Den Haag
Voor informatie of een vrijblijvende offerte ons centrale nummer: 070-3922344

WWW.STOFFERINGLODEWIJK.NL

Onbezorgd ontdekken.

De mooiste busreizen

Historisch Wenen
8-daagse busreis

vanaf p.p.
769

Schotse Hooglanden
10-daagse busrondreis

vanaf p.p.
1099

Italiaanse Bloemenriviera
10-daagse busreis

vanaf p.p.
1099

Normandische invasiestranden en Bretagne
10-daagse busrondreis

vanaf p.p.
1299

Ontdek Lofer in het Salzburgerland
10-daagse busreis

vanaf p.p.
1299

De mooiste Alpentoppen van Zwitserland
10-daagse busreis

vanaf p.p.
1529

de Jong Intra vakanties

www.dejongintra.nl/busreizen, bel (0180) 457 803
of ga naar je ANVR reisadviseur

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

GRATIS TAXATIEDAGEN

Elke woensdag en donderdag van 10.00 tot 16.00 uur

Elke WOENSDAG: munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? Moeten we die oude bankbiljetten inleveren?

Elke DONDERDAG: goud, zilver, sieraden, kunst, antiek, militaria en Pokémonkaarten

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? Hebben die oude onderscheidingen en militaire spullen nog waarde? Zijn Pokémonkaarten interessant?

U bent niet de enige met vragen over stukken die bij u thuis liggen. Om hier een antwoord op te krijgen organiseert **Heritage Auctions Europe** deze open inloopdagen van 10.00 tot 16.00 uur. Bezoek ons op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie met een kopje koffie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: **030-6063944** en www.ha-europe.com. Bel ons ook even als u meerdere zaken (bv. munten en sieraden) op 1 dag wil combineren. Tot ziens in IJsselstein!

Presentatie boek *Scheveningse Evacuees in Aalten*

Het Muzee Scheveningen nodigt u uit voor de presentatie van het boek *Scheveningse Evacuees in Aalten* door Evert de Niet en Ruud Mos op zaterdag 12 april in Muzee Scheveningen. De presentatie zal opgeluisterd worden door een optreden van het Schevenings Vissersvrouwenkoor dat diverse liederen ten gehore zullen brengen. Inloop is vanaf 10.30 uur en om 11.00 uur vangt de boekpresentatie aan. Er worden diverse liederen gezongen door het Schevenings Vissersvrouwenkoor, vervolgens is de toespraak door Evert de Niet. Hierna worden de eerste exemplaren aan subsidiegevers overhandigd en ten slotte is er een korte presentatie door Evert de Niet via beelden op de beamer. Het programma sluit af met een signeersessie en de mogelijkheid tot het kopen van het boek.

Wanneer & waar: za 12 apr, 10.30-13.00 uur, Muzee Scheveningen, Neptunusstraat 90-92
Meer info via evertdeniet.nl

Concert Residentiekoor - Matthäus-Passion

Het Residentiekoor zal zondag 13 april a.s. om 15.00 uur een uitvoering geven van de Matthäus-Passion van Johann Sebastian Bach. Het concert vindt plaats in de Lutherse Kerk te Den Haag. De uitvoering zal herhaald worden op Goede Vrijdag, 18 april a.s. om 20.00 uur in de Sint Agathakerk te Zandvoort. Het koor wordt begeleid door 'Het Symfonieorkest Haerlem', onder leiding van de vaste dirigent van het Residentiekoor, Martin van der Brugge. De uitvoering is een verkorte Matthäus-Passion, met een verteller in plaats van de Evangelist.

De solisten zijn:

Antonia Dunjco; sopraan.	Annerie van Loenen; verteller
Eva Kroon; alt	Niek van der Meij; continuo
Francois Soons; tenor	Marius Heijenck; tekst
Ronald Dijkstra; bas	

Wanneer & waar: zo 13 april, 15.00 uur, Lutherse Kerk te Den Haag en vr 18 april, 20.00 uur, Sint Agathakerk te Zandvoort

Kaarten in de voorverkoop van het concert in Den Haag te reserveren via onze site www.residentiekoor.nl

The City She Loves Me

Foto: Mark Engelen

In de voorstelling *The City She Loves Me* worden drie jongeren gevraagd mee te werken aan een film over hun waarde voor de stad. Al snel botsen hun frisse ideeën met de ervaring van de drie filmmakers, gespeeld door Urmie Plein, Laurien van Rijswijk en Mees Hilhorst. Wie heeft er gelijk? De jongeren met hun onbevangen blik of de volwassenen met hun jarenlange kennis? Met drie acteurs en de stemmen van de jongeren wisselt de voorstelling - een combinatie van theater en film - razendsnel tussen perspectieven en personages. De grens tussen fictie en realiteit vervaagt. Als publiek voel je de tijd dringen: hoe kan de stad haar jongeren terugwinnen?

Wanneer & waar: di 15 apr, Theater aan het Spui, Spui 187
Meer info via hnt.nl

HAAGSE KWESTIES

Idee voor een Haagse kwestie?
Mail naar Milja de Zwart: milja@xs4all.nl

Mauritshuis in de storm van de Tweede Wereldoorlog

Het Mauritshuis in oorlogstijd – een geschiedenis van gedwongen sluiting en heropening, van schilderijen in veiligheid brengen en weer ophangen. Van middagconcerten om de loop in het museum te houden en zo te behoeden voor annexatie. Van plaatsmaken voor propaganda van de nazi's tot plaatsmaken voor illegale muziekkuitvoeringen en onderduikers. Huis in de storm, heten de expositie en het boek dat het Mauritshuis tachtig jaar na de bevrijding aan deze geschiedenis wijdt.

In augustus 1939 sloten alle musea op last van de overheid in Nederland hun deuren. De dreiging van oorlog in Europa werd te groot. Ook het Mauritshuis ging dicht. Maar museumdirecteur Wilhelm Martin - zijn voornaam verradert Duitse wortels - had uit contacten met naar Amerika gevluchte Duitse Joden goed begrepen wat iedereen boven het hoofd hing toen Hitler aan de macht kwam.

Wilhelm Martin

Daarom liet Martin in oktober 1939 een bomvrije kelder bouwen om kunstschaten als Vermeers *Meisje met de parel* te behouden. Boven de kelder stond: *'Is droevig, dat de oorlog vergt, dat men 's lands Kunst voor 't oog verbergt.* Het opschrift siert nu de openingsbladzijde van het boek dat de tentoonstelling begeleidt.

Expositie en boek kwamen niet in een opwelling tot stand. Ze zijn de uitkomst van onderzoek dat het Mauritshuis vanaf 2020 deed. In de woorden van de huidige directeur van het Mauritshuis Martine Gosselink laat het zien hoe haar voorganger 'laveerde tussen tegenhouden en meebevegen, tussen verzet en compromissen', 'om de veiligheid van mensen en kunst te waarborgen'.

In het hol van de leeuw

En dat terwijl Wilhelm Martin omringd was door de instituties van de bezetter. Hij bevond zich als het ware in het hol van de leeuw. Ga maar na, rijkscommissaris Seyss-Inquart zetelde aan Plein 23, de politietop aan Plein 1, het Duitse opperbevel van de Wehrmacht aan Plein 4, op het Binnenhof was de bevelhebber van de Sicherheitsdienst gevestigd, in Hotel Centraal aan de Lange Poten zaten de generaals en de officiersmess bevond zich aan de Korte Vijverberg 3. Nota bene, deze opsomming is niet volledig.

Moderne kunst?

Op het kaft van *Huis in de storm* staat een intrigerende foto van een wand met lege schilderij-

lijsten. Ernaast staan spaden. Op de grond zinken emmers en volle papieren zakken. Het lijkt wel een installatie van moderne kunst. Maar de foto, gemaakt in juli 1944, is van een leeggeruimde zaal van het Mauritshuis. In dat vierde oorlogsjaar werden de levensomstandigheden steeds slechter. De kolen waren op en er was geen stroom. Petroleumlampen en kaarsen boden uitkomst, maar betekenden ook brandgevaar. De spaden, emmers en zandzakken stonden er uit voorzorg.

Logboek en jonge ooggetuige

De oorlogssituatie nam ook met zich mee dat directeur Martin permanent toezicht wilde van een betrouwbaar persoon. Toen midden 1942 de conciërgewoning in het souterrain van het Mauritshuis vrijkwam, vroeg hij zijn beheerder Mense de Groot en zijn jonge gezin als bewoners. Voor het onderzoek naar het Mauritshuis in oorlogstijd was dat een gelukkig toeval. De Groot hield sinds zijn indiensttreding begin 1940 een logboek bij. Door de verhuizing kwam daar het relaas van zijn elfjarige zoon Menno bij. In een video-interview met zijn kleindochter haalt de nu 93-jarige Menno de Groot herinneringen op. Aan het gras voor zijn konijn, dat hij droogde op het dak van het Mauritshuis. Aan de eieren van eenden en zwanen die hij raapte op het eiland in de Hofvijver. Over verzetskrant *Trouw* die hij rondbracht. En over de bezoekers van clandestiene huiskamerconcerten, die hij veilig uitgeleide deed.

Een derde belangrijke bron voor de onderzoekers was de 'verantwoording' die Wilhelm Martin in 1953 opstelde. In anderhalf A4'tje, waarop staat dat het niet voor publicatie is bedoeld, deed hij openhartig verslag van zijn 53-jarig dienstverband.

De drie bronnen maken de geschiedenis van het Mauritshuis in oorlogstijd voelbaar. Door het logboek van Mense de Groot beleef je het uitbreken van de oorlog in Nederland mee.

Oorlog

Op 10 mei 1940 begint de Slag om Den Haag. De Groot noteert: *'s Morgens 4 uur bommenwerpende vliegtuigen boven Iepenburg. (...) Half 8 naar Mh. gegaan. Bom gevallen op 500 m afstand van Mauritshuis. Niets beschadigd. De volgende dag voortdurende spanning. Pinksteren 1940 Nederland in Oorlog.*

Op 14 mei is Rotterdam het doelwit. De Groot: *Rotterdam gebombardeerd. Spanning neemt toe, totdat 's avonds half acht het bericht komt dat Nederland zich heeft overgegeven. Weliswaar is de ergste spanning gebroken, toch maakt zich een verslagenheid van ons meester. Troepen soldaten, thans ontwapend, trekken in de grootste neerslachtigheid door de stad. Wij zagen er die hun tranen niet konden bedwingen; ons ging het net zoo. 's Avonds op het*

dak van het Mauritshuis was de grote brand van Rotterdam en Pernis te zien.

'Vullis'

De bezetter gebruikte musea graag als etalage voor propagandistische tentoonstellingen. Museumdirecteur Martin verzette zich wel, maar moest eind 1940 toch de deuren openen voor de expositie *Het Duitse boek van heden*. Seyss-Inquart opende hem persoonlijk. Niet alle bezoekers waardeerden de uitgestalde boeken. Op 28 november schrijft De Groot in zijn logboek: *Een klein incident. 's Middags komt één onzer supposten beneden met een boek, waarin door een onbekend gebleven bezoeker de oogen van Mussert zijn uitgeprikt. Bij een vertrekkende trein met W.A.-mannen staat "Vullis" en zo meer.*

Onderduikers

De Groot hield zijn kaken op elkaar over illegale concerten en onderduikers. Maar Wilhelm Martin vermeldde ze later in zijn verantwoording. "In het Mauritshuis waren onderduikers. Op de terreinen achter de Kerk in de Assendelftstraat waren eveneens onderduikers ondergebracht. Dagelijks werden er 36 broden bezorgd, die onder hen allen werden verdeeld."

Milja de Zwart
milja@xs4all.nl

Boek nu één van de voorjaarscruises met vertrek vanaf Rotterdam

8 dagen vanaf € 935,-*

Nederland & België
Vertrek 15 april, m.p.s. Horizon

4 dagen vanaf € 475,-*

Paascruise Antwerpen
Vertrek 18 april, m.p.s. Serenade 1

Tel. (026) 445 28 05
www.feenstrarijnlijn.nl

feenstra rijen lijn

* Genoemde prijzen zijn vanaf prijzen p.p. met 2-persoons bezetting o.b.v. volpension excl. Consumentenbijdrage € 2,50, SGR € 5,- p.p. en reserveringskosten € 35,- per boeking. Prijswijzigingen, zet- en drukfouten voorbehouden.

Mauritshuis

- Expositie *Huis in de storm* – Museum in oorlogstijd tot 29 juni 2025
- Op missie (8+): jeugdherinneringen van Menno de Groot
- Dagelijks tot 17 juni om 12.00, 12.45 en 13.30 uur: Verhaal op zaal, toelichting op expositie
- 3 april 18 – 19 uur In gesprek over Anton Mussert, lezing Auke Kok, biografie Mussert
- Boek € 29,95

Complete zorg voor elke glimlach

Mondzorg Bogaard biedt hoogwaardige tandheelkundige zorg op een toegankelijke locatie nabij winkelcentrum de Bogaard in Rijswijk.

Onder leiding van Daryush Bakhtari heeft de praktijk zich ontwikkeld tot een veelzijdige tandartspraktijk met een deskundig team van tandartsen, implantologen, mondhygiëniste en tandtechnicus.

Naast het vervaardigen van (deel-)prothesen en implantaten biedt Mondzorg Bogaard nu ook controles, vullingen, kindertandheelkunde, behandelingen voor angstige patiënten en mondhygiëne.

Kindertandheelkunde wordt grotendeels vergoed door de basisverzekering, waardoor ouders zonder extra kosten hun kinderen de beste zorg kunnen geven.

Dankzij het eigen laboratorium kunnen prothesen en aanpassingen snel worden uitgevoerd. Hierdoor hoeven patiënten niet lang te wachten op hun behandelingen en kunnen aanpassingen ter plekke worden gedaan.

- Algemene tandheelkunde
- Kindertandheelkunde
- Extracties
- Gebitsprothesen
- Implantologie
- Gebitsreiniging
- Tandens bleken
- Tandknarsen

WWW.MONDZORGBOGAARD.NL Steenvoordelaan 368, Rijswijk • 070 221 0007

de SUITE
beter slapen in eigen stijl

Naar wens bezoeken wij u op afspraak thuis.

makkelijk opstaan

FPS-technologie

uitgebreid programma

en zelfs als twijfelaar

Voor u gemaakt

Op zorgvuldige wijze ontwerpen we uw bed en matras, steeds weer rekening houdend met uw wensen en omstandigheden. Als voortrekkers in comfortbedden maken wij, zelfs in de twijfelarmaten, uitvoeringen met een verborgen hoog/laag functie. Zo kan uw bed of het bed van uw partner van alle functies en gemakken worden voorzien zonder dat het van het partnerbed is te onderscheiden.

Beter ontspannen met geluid

Weldadig en uiterst gewaardeerd zijn onze bedden met FPS-technologie. Subtiële geluidsgolven zorgen voor stimulering van de bloedsomloop. U komt in een diepere staat van ontspanning en slaapt beter. Deze akoestische techniek is een succesvolle toepassing voor mensen die stress of trauma ervaren, spierklachten of neuropathische pijn hebben dan wel veel spanning opbouwen, zoals bij de ziekte van Parkinson.

Showroom of advies thuis

Uw bezoek aan De Suite is beslist de moeite waard. Bedden en kasten staan fraai opgesteld en u kunt dan ook kijken in het atelier en bij de productie. Als een bezoek aan huis u beter past of u wilt een deel van uw bestaande bed behouden, dan bezoeken wij u op afspraak thuis. Bel dan voor een afspraak 0182-37 50 22

de SUITE

beter slapen in eigen stijl

showroom en productie: Ambachtweg 10 2841 LZ Moordrecht
di. t/m za. 10.30 -16.30 uur 0182 375 022 www.desuite.nl